РАДА
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань цифрової трансформації

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

до проєкту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства (реєстр. № 16073 від 15.09.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 03 листопада 2026 року (Протокол № 182) розглянув проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства (реєстр. № 16073 від 15.09.2026), поданий Кабінетом Міністрів України.

Законопроєкт, як зазначається у пояснювальній записці до нього, розроблено з метою оптимізації процедур видачі посвідок на тимчасове проживання і дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства відповідно до acquis ЄС, зокрема, запровадження єдиного дозволу на тимчасове проживання та працевлаштування для іноземців та осіб без громадянства в Україні, який буде підтверджувати право іноземця або особи без громадянства тимчасово проживати та працювати в Україні.

Проєктом вносяться зміни до Законів України «Про зайнятість населення», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

Так, зокрема, передбачено створення Єдиного державного веб-порталу працевлаштування іноземців та осіб без громадянства, де українські роботодавці розміщуватимуть інформацію щодо наявності вакансій, які можуть бути заміщені іноземцями або особами без громадянства, та на якому іноземці та особи без громадянства зможуть ознайомлюватися із відповідними пропозиціями.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України (далі – Мінцифри) у своєму висновку до законопроєкту зазначило про необхідність його доопрацювання в частині, що стосується функціонування правового режиму Дія Сіті відповідно до Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (далі – Закон № 1667) та особливостей правового статусу гіг-спеціаліста, що уклав гіг-контракт з резидентом Дія Сіті.

Відповідно до пунктів 1 та 2 частини першої статті 1 Закону № 1667 гіг контракт – цивільно-правовий договір, за яким гіг-спеціаліст зобов'язується

виконувати роботи та/або надавати послуги відповідно до завдань резидента Дія Сіті як замовника, а резидент Дія Сіті зобов'язується оплачувати виконані роботи та/або надані послуги і забезпечувати гіг-спеціалісту належні умови для виконання робіт та/або надання послуг, а також соціальні гарантії, передбачені розділом V цього Закону;

гіг-спеціаліст – фізична особа, яка за гіг-контрактом є підрядником та/або виконавцем. Закон № 1667 встановлює особливості функціонування правового режиму Дія Сіті, зокрема особливості залучення гіг-спеціалістів резидентами Дія Сіті. Запропоновані проєктом Закону положення можуть створити додаткові адміністративні та міграційні бар'єри для іноземних гіг-спеціалістів та резидентів Дія Сіті.

Абзацом другим частини четвертої статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (далі – Закон № 3773) визначено, що для іноземців та осіб без громадянства, працевлаштування яких відповідно до законодавства України здійснюється без дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, замість такого дозволу подається трудовий договір (контракт), гіг-контракт, а для осіб, які мають статус закордонного українця, – трудовий договір (контракт), гіг-контракт та посвідчення закордонного українця.

Проєктом Закону запропоновано виключити даний абзац із частини четвертої статті 5 Закону № 3773, що призведе до суттєвої зміни процедури укладення гіг-контракту резидента Дія Сіті з іноземцем / особою без громадянства та погіршить процес залучення іноземних ІТ-фахівців в Україну.

В частині визначення термінів Закону № 3773, пунктом 5 частини першої статті 1 цього Закону, визначено, що дозвіл на застосування праці іноземців та осіб без громадянства – документ, який надає право роботодавцю тимчасово використовувати працю іноземця або особи без громадянства у порядку, встановленому законодавством України, або добровільно отриманий резидентом Дія Сіті для укладення гіг-контракту з іноземцем або особою без громадянства.

При цьому проєктом Закону запропоновано пункт 5 частини першої статті 1 Закону № 3773 викласти у такій редакції:

«5) єдиний дозвіл на тимчасове проживання і працевлаштування – дозвіл, наданий уповноваженим органом іноземцю або особі без громадянства, що є підставою для оформлення посвідки на тимчасове проживання у зв'язку з працевлаштуванням;».

Таким чином, з метою збереження правового статусу гіг-спеціаліста як іноземця чи особи без громадянства, а також забезпечення залучення в Україну ефективних ІТ-фахівців, потребують перегляду положення проєкту Закону

щодо:

- прив'язки посвідки на тимчасове проживання гіг-спеціаліста до конкретного роботодавця та вакансії;

- необхідності проходження окремої процедури у разі зміни резидента Дія Сіті;

- можливості відкликання дозволу через несплату роботодавцем ЄСВ, що не залежить від дій гіг-спеціаліста;

- припинення права на перебування після закінчення тримісячного строку після припинення гіг-контракту.

З огляду на викладене Мінцифри вважає за необхідне зберегти спеціальний режим залучення іноземних гіг- спеціалістів резидентами Дія Сіті без встановлення додаткових дозвільних процедур, а також забезпечити можливість зміни та укладення гіг- контрактів з іншими резидентами Дія Сіті без необхідності отримання нового міграційного дозволу.

Таким чином, просимо зберегти чинні редакції пункту 5 частини першої статті 5 та абзацу другого частини четвертої статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», а також врахувати зазначені зауваження під час доопрацювання проєкту Закону.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроєкту зазначили, що прийняття проєкту Закону матиме вплив на іноземців та осіб без громадянства, які мають правові підстави для подачі заяви про отримання Єдиного дозволу на тимчасове проживання та працевлаштування, разом з тим зазначили про потребу врахування висловлених зауважень та пропозицій.

Враховуючи наведене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проєкту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства (реєстр. № 16073 від 15.09.2026), поданого Кабінетом Міністрів України.

2. Направити Висновок Комітету про розгляд цього законопроєкту до Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Голова Комітету **М. КРЯЧКО**